

Na temelju članka 22 Statuta Brčko distrikta BiH – pročišćeni tekst (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 2/10), Skupština Brčko distrikta BiH na 35. redovitoj sjednici održanoj 30. listopada 2018. godine, usvaja

ZAKON O OBRAZOVANJU ODRASLIH U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI – UVODNI DIO

Članak 1 (Predmet Zakona)

Zakonom o obrazovanju odraslih u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon) propisuje se:

- a) obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih;
- b) opća pitanja u svezi s osnivanjem pravnih subjekata za obrazovanje odraslih na području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko distrikt BiH);
- c) organizacija, financiranje, upravljanje i rukovođenje procesom obrazovanja odraslih;
- d) djelatnost i uvjeti za obavljanje obrazovanja, usavršavanja i osposobljavanja odraslih;
- e) prava i obveze nadležnih tijela u oblasti obrazovanja odraslih;
- f) uvjeti za stjecanje javnih isprava;
- g) statusna pitanja kandidata koji su završili institucionalno obrazovanje odraslih i
- h) druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih na području Brčko distrikta BiH.

Članak 2 (Definicije)

Pojedini izrazi rabljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) „andragogija“ je znanost koja se bavi pitanjima odgoja i obrazovanja odraslih odnosno didaktičko-metodičkim specifičnostima procesa učenja i podučavanja odraslih, gdje su naglašene razlike u interakcijsko-komunikacijskom aspektu odgoja i obrazovanja odraslih u odnosu na odgoj i obrazovanje djece i mladeži;
- b) „cjeloživotno učenje“ je sveukupna aktivnost učenja tijekom života, a s ciljem promicanja znanja, vještina i kompetencija;
- c) „cjeloživotna karijerna orijentacija“ se u kontekstu cjeloživotnog učenja odnosi na niz aktivnosti koje omogućuju da građani svih uzrasta steknu različite kompetencije;
- d) „dokvalifikacija“ je dodatno stručno obrazovanje prema posebno utvrđenim diferenciranim programima radi stjecanja višeg stupnja kvalifikacije u okviru zanimanja;

- e) „formalno obrazovanje“ je učenje usmjereno od nastavnika ili instruktora koje se stječe u obrazovnim ustanovama, a prema nastavnim planovima i programima odobrenim od nadležnih obrazovnih vlasti;
- f) „generički deskriptori“ definiraju očekivana znanja, vještine i kompetencije za svaku kvalifikacijsku razinu obrazovanja;
- g) „informalno učenje“ je neplanirana aktivnost u kojoj odrasla osoba prihvaća stajališta i pozitivne vrijednosti, kao i znanja i vještine iz svakodnevnog iskustva i raznih drugih utjecaja i izvora iz svog okružja;
- h) „inkluzivno obrazovanje“ podrazumijeva obrazovanje svake osobe tijekom cijelog života, posebno osoba s posebnim potrebama u smislu uključivanja u redovitu nastavu, kao i nadarene djece do maksimalnog razvoja njihovog potencijala;
- i) „ishodi učenja“ predstavljaju izjavu o tome što odrasli koji uči zna, razumije i može obavljati na temelju završenog procesa učenja, definirano kroz znanje, vještine i kompetencije;
- j) „javno važeći obrazovni program“ je program obrazovanja koji je donio, ili odobrio Odjel za obrazovanje Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Odjel za obrazovanje);
- k) „kompetencije“ označavaju sposobnost primjene znanja, vještina, i personalnih, socijalnih i metodoloških sposobnosti, na radnom mjestu ili tijekom učenja, kao i u privatnom i profesionalnom razvoju;
- l) „kvalifikacija“ označava formalni naziv za rezultat procesa procjene i validacije koji je dobiven kada kompetentno tijelo odredi da je pojedinac ostvario ishode učenja prema predviđenim standardima;
- m) „kvalifikacijski okvir u Bosni i Hercegovini“ je instrument uspostave kvalifikacija stečenih u Bosni i Hercegovini, kojim se daju osnove za jasnoću, pristupanje, prohodnost, stjecanje i kvalitetu kvalifikacija;
- n) „neformalno obrazovanje“ je organiziran proces učenja i obrazovanja usmjeren k usavršavanju, specijalizaciji i dopunjavanju znanja, vještina i sposobnosti prema posebnim programima koji su usmjereni na osobni razvoj, rad i zapošljavanje, i socijalne aktivnosti;
- o) „obrazovanje odraslih“ je dio obrazovnog sustava koji je ravnopravan s ostalim dijelovima obrazovnog sustava, organizira se za odrasle, a ima za cilj zadovoljavanje općih obrazovnih potreba ili profesionalno stručno usavršavanje odraslih;
- p) „odrasli“ su osobe starije od 15 godina života koje nisu završile osnovno obrazovanje, odnosno osobe starije od 17 godina života koje se obrazuju;
- q) „osposobljavanje“ je obrazovanje za uključivanje u rad nakon završene osnovne škole, za obavljanje jednostavnih i manje složenih poslova određenog zanimanja;
- r) „pismenost odraslih“ obuhvaća:

- 1) osnovnu pismenost, koja predstavlja sposobnost odraslih da komuniciraju na vlastitom jeziku i da s razumijevanjem čitaju i pišu kratke, jednostavne izjave o svakodnevnom životu,
 - 2) funkcionalnu pismenost, koja predstavlja sposobnost odraslih da razumiju i koriste medijske i druge informacije u svrhu planiranja i ostvarenja vlastitog razvoja, kao i sposobnost odraslih da se uključe u aktivnosti u kojima je pismenost, koja podrazumijeva i korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija, potrebna za njihovo bolje svakodnevno funkcioniranje i sudjelovanje u životu zajednice;
- s) „posebni programi“ su programi za povećanje općeobrazovne i kulturne razine stanovništva i povećanje stručnih i drugih kompetencija;
- t) „prethodno učenje“ obuhvaća znanje, vještine i kompetencije stečene kroz prethodno obrazovanje ili iskustvo, a može biti bilo koja forma učenja, ali se najčešće odnosi na neformalno i informalno učenje;
- u) „prekvalifikacija“ je obrazovanje i osposobljavanje koje odraslom, koji je već prethodno stekao neko stručno zvanje, odnosno zanimanje omogućuje da stekne nove kompetencije za obavljanje novog zanimanja ili nove profesionalne djelatnosti;
- v) „samousmjereno učenje odraslih“ označuje aktivnosti u kojima odrasli sami uspostavljaju proces učenja kao i odgovornost za rezultate tog učenja bez neposredne i kontinuirane pomoći drugih;
- w) „specijalizacija“ je obrazovanje i osposobljavanje u okviru istog zanimanja radi stjecanja posebnih znanja i vještina nužnih za određene poslove;
- x) „usavršavanje“ je svaki oblik obrazovanja nakon završenog inicijalnog obrazovanja ili tijekom radnog vijeka koje treba pomoći odraslom da:
- 1) poboljša ili aktualizira svoja već stečena znanja i kompetencije,
 - 2) stekne nove kompetencije u pogledu profesionalnog napredovanja i da se osobno i profesionalno usavršava;
- y) „vještine“ predstavljaju sposobnost primjene znanja i korištenja načela „znati kako“ da se izvrši određeni zadatak i da se riješi problem;
- z) „znanje“ je rezultat usvajanja informacija kroz proces učenja, odnosno skup činjenica, načela, teorija i praksi koje se odnose na područje rada ili izučavanja.

Članak 3 **(Ciljevi obrazovanja odraslih)**

Obrazovanje odraslih se organizira i provodi s ciljem:

- a) povećanja vrijednosti ljudskog kapitala u zemlji, kroz poboljšanje obrazovne i kvalifikacijske strukture stanovništva Brčko distrikta BiH i Bosne i Hercegovine u cijelosti;
- b) izgradnje društvenog ozračja za održivi društveno-ekonomski razvitak Brčko distrikta BiH i bosanskohercegovačkog društva, na svim razinama organiziranja;
- c) postizanja veće zaposlenosti i povećanja profesionalne fleksibilnosti radno aktivnog stanovništva i njegove veće mobilnosti na tuzemnom i europskom tržištu rada;
- d) razvoja demokracije, interkulturalnosti i tolerancije;
- e) promicanje kvalitete života, odnosno osobnog, obiteljskog, socijalnog i prirodnog okružja;

- f) ostvarenja sveobuhvatnosti koncepta cjeloživotnog učenja, koji treba doprinijeti bržem napredovanju Brčko distrikta BiH i Bosne i Hercegovine prema društvu koje uči, a time i njezinom uspješnom integriranju u europski društveni i ekonomski prostor;
- g) podizanja osnovne i funkcionalne pismenosti odraslih;
- h) postizanja najmanje osnovnog obrazovanja;
- i) osposobljavanja za zapošljavanje odraslih koji nemaju završeno formalno obrazovanje;
- j) omogućavanja daljnjeg obrazovanja i poduke, odnosno mogućnosti dokvalifikacije, prekvalifikacije, specijalizacije i kontinuiranog stručnog usavršavanja tijekom cijelog radnog vijeka;
- k) obrazovanja i stjecanja znanja i vještina sukladno osobnim sposobnostima, afinitetima i životnoj dobi pojedinca;
- l) zadovoljenja specifičnih obrazovnih potreba pripadnika nacionalnih manjina i etničkih skupina;
- m) omogućavanja formalnog priznavanja i potvrđivanja rezultata prethodnog učenja, odnosno stečenih znanja, vještina i sposobnosti, bez obzira na način njihovog stjecanja.

Članak 4 (Djelatnost obrazovanja odraslih)

Djelatnost obrazovanja odraslih je usmjerena k punom razvoju ljudske osobnosti i dostojanstva, poštovanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, zakonskih i ustavnih načela i sloboda.

Članak 5 (Supsidijarna primjena Zakona)

U upravnim stvarima koje nisu uređene ovim zakonom postupa se sukladno Zakonu o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI – OBRAZOVANJE ODRASLIH

POGLAVLJE I. NAČELA I OBLICI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 6 (Načela obrazovanja odraslih)

Obrazovanje odraslih se zasniva na načelima:

- a) javnosti;
- b) povezivanja obrazovanja s tržištem rada;
- c) cjeloživotnog učenja;
- d) uvažavanja različitosti potreba i mogućnosti, prethodnih znanja i iskustava te s tim u svezi i specifičnosti obrazovanja i učenja odraslih;
- e) slobode izbora odgovarajućeg obrazovanja, kao i oblika, metoda i načina učenja;
- f) dostupnosti i raznovrsnosti obrazovne ponude;
- g) osiguranja odgovarajuće kvalitete obrazovanja, bez obzira na nacionalne, etničke, kulturne, socijalne, ekonomske, regionalne, lokalne i druge specifičnosti okruženja u kojem se ono organizira i provodi;
- h) profesionalnosti i odgovornosti organizatora obrazovanja odraslih te profesionalnosti i etičnosti andragoškog kadra;
- i) poštovanja osobnosti i dostojanstva svakog sudionika u procesu obrazovanja odraslih;
- j) informiranja, savjetovanja i vođenja u daljnjem obrazovanju i karijernom napredovanju.

Članak 7 **(Zabrana diskriminacije)**

Obrazovanje odraslih je namijenjeno svima i u tom smislu ne može se ograničiti pristup obrazovanju odraslih, izravno ili neizravno, prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi suprotnoj Ustavu, zakonima i međunarodnom pravu.

Članak 8 **(Oblici obrazovanja odraslih)**

Obrazovanje odraslih odvija se kao:

- a) formalno;
- b) neformalno;
- c) informalno i
- d) samousmjereno cjeloživotno učenje.

Članak 9 **(Formalno obrazovanje)**

- (1) Formalno obrazovanje odraslih je djelatnost koja se realizira u javnim ili privatnim obrazovnim ustanovama upisanim u registar koji vodi Odjel za obrazovanje, radi stjecanja općeg obrazovanja, odgovarajućih kvalifikacija, znanja, vještina i sposobnosti sukladno posebnim zakonima, standardima i normativima te nastavnim planovima i programima koje donosi voditelj Odjela za obrazovanje (u daljnjem tekstu: voditelj Odjela).
- (2) Formalno obrazovanje odraslih obuhvaća program:
 - a) za stjecanje osnovnog obrazovanja;
 - b) za stjecanje srednjeg obrazovanja;
 - c) za stjecanje visokog obrazovanja;
 - d) dokvalifikacije;
 - e) prekvalifikacije;
 - f) usavršavanja i
 - g) osposobljavanja.
- (3) Programom formalnog obrazovanja obvezno se utvrđuju:
 - a) naziv programa;
 - b) cilj programa;
 - c) znanje, vještine i sposobnosti koje se stječu završetkom programa;
 - d) uvjeti za upis, napredovanje i završetak programa;
 - e) nastavni predmeti ili nastavni sadržaji;
 - f) ukupno trajanje programa i trajanje programa po nastavnim predmetima ili sadržajima (izraženo u nastavnim satima);
 - g) način, odnosno oblici izvođenja programa;
 - h) kadrovski, didaktički, prostorni i drugi uvjeti za izvođenje programa;
 - i) način provjere ishoda učenja i
 - j) način evaluacije programa.
- (4) Program formalnog obrazovanja odraslih se izvodi u obrazovnim ustanovama u sustavu redovitog, odnosno formalnog obrazovanja, specijaliziranim ustanovama za obrazovanje odraslih i drugim registriranim ustanovama za ovu djelatnost.

Članak 10 **(Neformalno obrazovanje)**

- (1) Neformalno obrazovanje odraslih označava organizirane procese učenja na temelju posebnih programa usmjerenih na stjecanje znanja, sposobnosti i vještina radi lakšeg zapošljavanja, radi stjecanja vrijednosti i stajališta odraslih za različite socijalne aktivnosti te za osobni razvoj.
- (2) Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvaćaju raznovrsne programe usmjerene na stjecanje i unapređenje općih i profesionalnih znanja, vještina i sposobnosti, koje odraslima jačaju prilike na tržištu rada, olakšavaju njihovu društvenu integraciju ili doprinose njihovom vlastitom razvoju i samoostvarenju.
- (3) Ovi programi, između ostalog, uključuju program:
 - a) stjecanja ili unapređenja ključnih kompetencija;
 - b) stjecanja dodatnih kompetencija u struci;
 - c) zaštite životnog i radnog okoliša;
 - d) edukacije o zdravlju i podizanju kvalitete života;
 - e) obrazovanja za treću životnu dob;
 - f) obrazovanja s ciljem zadovoljenja specifičnih obrazovnih i kulturnih potreba posebnih društvenih skupina;
 - g) stjecanja drugih znanja, vještina i sposobnosti.
- (4) Neformalno obrazovanje odraslih mogu organizirati i realizirati: odgojno-obrazovne ustanove, škole, odnosno središta za učenje jezika, škole odnosno središta za informacijsko-komunikacijske tehnologije, središta za kulturu i obrazovanje, autoškole, udruge građana, poslovni subjekti i druge pravne osobe koje su, između ostalog, kao svoju djelatnost navele neformalno obrazovanje odraslih.
- (5) Način, uvjeti i vrijeme obrazovanja odraslih, utvrđuju se aktima organizatora neformalnog obrazovanja odraslih.
- (6) Neformalno obrazovanje odraslih organiziraju i realiziraju pravne osobe iz stavka 4 ovog članka ukoliko ispunjavaju prostorne, materijalne, kadrovske i druge uvjete propisane ovim zakonom.
- (7) Neformalno obrazovanje odraslih koje nema status javno važećeg obrazovanja mogu provoditi i ostali pravni subjekti sukladno odredbama ovoga zakona.
- (8) Vrijeme organiziranja neformalnog obrazovanja odraslih tijekom godine utvrđuje se godišnjim programom rada pravnog subjekta za obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: organizator obrazovanja odraslih), koji provodi neformalno obrazovanje.

Članak 11 **(Dokazivanje kompetencija stečenih informalnim i samousmjerenim učenjem)**

- (1) Znanja, vještine i sposobnosti stečeni informalnim i samousmjerenim učenjem odrasli mogu dokazati, neovisno od načina na koji su stečeni, polaganjem ispita.
- (2) Ispite iz stavka 1 ovoga članka organizira i provodi organizator obrazovanja odraslih.

Članak 12 **(Javno važeće obrazovanje)**

- (1) Javno važeće obrazovanje odraslih je obrazovanje koje se stječe po javno važećem obrazovnom programu osnovnog i srednjeg obrazovanja, ili po prilagođenom javno važećem obrazovnom programu ili dijelu tog programa, sukladno posebnom propisu koji uređuje tu oblast obrazovanja.

- (2) Odrasli mogu stjecati znanja, vještine i kompetencije po donesenom, odnosno odobrenom programu obrazovanja ili dijelu tog programa, sukladno ovom zakonu.
- (3) Obrazovanje stečeno u smislu stavka 2 ovog članka, nakon provjere od ovlaštene ustanove, jeste javno važeće obrazovanje i dokazuje se javnom ispravom.

POGLAVLJE II. OSNUTAK I RAD INSTITUCIJA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Članak 13 (Organizator obrazovanja odraslih)

- (1) Organizator obrazovanja odraslih može biti ustanova, organizacija i drugi pravni subjekti, koji ispunjavaju uvjete za obavljanje ove djelatnosti.
- (2) Obrazovanje odraslih, kao svoju redovitu djelatnost ili kao djelatnost koja prati redovitu djelatnost, mogu provoditi:
 - a) obrazovne ustanove u sustavu redovitog odnosno, formalnog obrazovanja;
 - b) specijalizirane ustanove za obrazovanje odraslih;
 - c) središta i organizacije za stručno usavršavanje, učenje stranih jezika, informacijsko-komunikacijske tehnologije, poduku i razvoj ljudskih resursa;
 - d) autoškole;
 - e) zavodi i službe za zapošljavanje;
 - f) javne agencije, javna poduzeća;
 - g) gospodarske komore, poslodavci, poduzetnici i obrtnici i njihove udruge, sindikalne organizacije te fundacije i udruge građana;
 - h) ustanove za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom;
 - i) ustanove za smještaj i brigu o osobama s posebnim potrebama;
 - j) penološke ustanove;
 - k) središta za informiranje i savjetovanje;
 - l) kulturno-obrazovna središta i
 - m) drugi subjekti.
- (3) Obrazovanje odraslih mogu provoditi pravne i fizičke osobe iz stavka 2 ovog članka koje su, između ostalog, kao svoju djelatnost navele obrazovanje odraslih i koje ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom.

Članak 14 (Osnivač)

- (1) Osnivač organizatora obrazovanja odraslih može biti tuzemna i strana pravna i fizička osoba.
- (2) Organizator obrazovanja odraslih može biti u svim oblicima vlasništva.
- (3) Osnutak organizatora obrazovanja odraslih planira se sukladno planu obrazovanja odraslih.

Članak 15 (Sredstva za osnutak i rad)

- (1) Osnivač organizatora obrazovanja odraslih osigurava sredstva potrebna za osnutak i rad pravnog subjekta, sukladno standardima i normativima za realizaciju programa obrazovanja odraslih, kojima se posebno standardiziraju i normiraju prostor, oprema, kadrovi, nastavna sredstva i učila.
- (2) Standarde i normative iz stavka 1 ovog članka donosi Vlada na prijedlog Odjela za obrazovanje.

Članak 16

(Odluka o osnutku organizatora obrazovanja odraslih)

Odluka o osnutku organizatora obrazovanja odraslih sadrži:

- a) naziv osnivača;
- b) naziv i sjedište organizatora obrazovanja odraslih;
- c) vrstu programa za koje se osniva;
- d) izvore i način osiguravanja sredstava za rad;
- e) nastavni plan i program;
- f) broj nastavnika, predavača i drugog osoblja koje je kvalificirano da provodi predviđenu nastavu i treninge;
- g) podatke o objektima koji su osigurani i koji se koriste;
- h) osobu koja predstavlja i zastupa instituciju i njezine ovlasti i odgovornosti;
- i) rok za donošenje općeg akta, imenovanje tijela upravljanja i rukovođenja te
- j) druga pitanja značajna za rad organizatora obrazovanja odraslih.

Članak 17

(Uvjeti za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih)

- (1) Organizator obrazovanja odraslih može izvoditi program obrazovanja odraslih ako ima registriranu djelatnost obrazovanja i ako ispunjava standarde i normative iz članka 15 stavka 2 ovog zakona.
- (2) U pogledu prostora za rad, organizator obrazovanja odraslih koji izvodi javno važeće programe obrazovanja odraslih mora imati, u vlasništvu ili zakupu, najmanje:
 - a) osigurani radni prostor po polazniku u učionici opće namjene od najmanje 2,5 m²;
 - b) jednu učionicu opće namjene za grupnu nastavu;
 - c) specijalizirane učionice za posebne oblike, metode i sadržaje nastavnog rada utvrđene programom obrazovanja za pojedine obrazovne sadržaje, veličine od najmanje 3 m² po polazniku;
 - d) posebnu specijaliziranu učionicu, ako izvodi program obrazovanja odraslih koji obuhvaća i osposobljavanje za rad na računalima, koja mora imati najmanje 3,5 m² površine po radnom mjestu (računalu);
 - e) prostor za individualni rad s polaznicima;
 - f) prostorije za nastavno i administrativno-tehničko osoblje;
 - g) prostoriju za arhivu;
 - h) po jedan odvojeni sanitarni čvor za žene i muškarce.
- (3) U pogledu obvezne opreme organizator obrazovanja odraslih mora osigurati:
 - a) učionicu opće namjene koja mora imati odgovarajuće učioničke radne stolove sa stolicom za svakog polaznika;
 - b) specijaliziranu učionicu za posebne oblike, metode i sadržaje nastavnog rada, koja mora imati odgovarajući učionički namještaj koji odgovara zahtjevima programa obrazovanja za pojedine nastavne sadržaje;
 - c) specijaliziranu učionicu za nastavu iz računalstva u programu koji obuhvaća i osposobljavanje za rad na računalima, koja mora imati najmanje jedno umreženo računalo po polazniku i jedno računalo za nastavnika s odgovarajućom i licenciranom programskom opremom u vlasništvu organizatora obrazovanja odraslih;
 - d) učionicu koja mora biti opremljena audio i video sredstvima, nepokretnom ili prenosivom pločom, platnom ili zidom za projekciju i drugim nastavnim sredstvima i pomagalicama,

sukladno materijalnim uvjetima utvrđenima u programu obrazovanja za pojedine predmete i obrazovne sadržaje;

- e) druge prostorne zahtjeve i zahtjeve opreme koje određuju obrazovni programi koje izvodi organizator obrazovanja odraslih.

Članak 18

(Uvjeti za osnutak organizatora obrazovanja odraslih)

- (1) Organizator obrazovanja odraslih može se osnovati ako:
 - a) postoji potreba za osnutkom, kada se osniva kao javna ustanova;
 - b) su osigurana sredstva za financiranje, odnosno sufinanciranje programa za obrazovanje odraslih;
 - c) je osiguran adekvatan prostor koji ispunjava uvjete sukladno članku 17 stavcima 1 i 2 ovog zakona,
 - d) ima potreban broj predavača, stručnih suradnika i ostalih zaposlenih;
 - e) su osigurana sredstva za rad od osnivača.
- (2) Osnivač je dužan, uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih, Odjelu za obrazovanje dostaviti:
 - a) osnivački akt;
 - b) elaborat o opravdanosti osnivanja;
 - c) podatke o osobi ovlaštenoj za zastupanje;
 - d) dokaz o osiguranim uvjetima i sredstvima za rad;
 - e) dokaz o uplati naknade.
- (3) Odjel za obrazovanje obavješćuje osnivača o urednosti i usklađenosti zahtjeva sa zakonom i određuje rok za otklanjanje nedostataka.
- (4) Rok za otklanjanje nedostataka iz stavka 3 ovog članka ne može biti dulji od 30 dana.
- (5) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stavka 3 ovog članka ne otkloni utvrđene nedostatke.
- (6) Ispunjenost uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih utvrđuje ekspertno povjerenstvo koje imenuje voditelj Odjela.
- (7) Troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih snosi osnivač.
- (8) Visinu naknade za troškove iz stavka 7 ovog članka donosi Vlada na prijedlog Odjela za obrazovanje.
- (9) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih utvrđuje se posebnim pravilnikom koji donosi voditelj Odjela.

Članak 19

(Ekspertno povjerenstvo)

- (1) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz članka 18 stavka 2 ovog zakona, Odjel za obrazovanje donosi poseban akt kojim formira ekspertno povjerenstvo radi razmatranja zahtjeva i elaborata te davanja stručnog mišljenja.
- (2) Ekspertno povjerenstvo iz stavka 1 ovog članka, koje broji najmanje pet članova, formira Odjel za obrazovanje iz reda istaknutih znanstvenih radnika i andragoških i drugih stručnjaka za odgovarajuće vrste obrazovanja, predstavnika osnivača organizatora obrazovanja odraslih u osnutku i predstavnika Odjela za obrazovanje.

- (3) Akt o formiranju ekspertnog povjerenstva iz stavka 1 ovog članka obvezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka, te visinu naknade za rad članovima povjerenstva.

Članak 20 **(Sadržaj elaborata)**

Elaborat o opravdanosti osnutka obvezno sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, duljinu trajanja obrazovanja odraslih, nastavni plan i program, odnosno vrste programa za obrazovanje odraslih koje planira realizirati, profil i stupanj stručne spreme koji se stječe po završetku obrazovanja, opće i posebne uvjete utvrđene standardima i normativima, financijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uvjeta, način osiguranja financijskih sredstava za rad organizatora obrazovanja odraslih.

Članak 21 **(Rješenje o ispunjavanju uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih)**

- (1) Rješenje o ispunjavanju uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih donosi voditelj Odjela za obrazovanje na temelju pozitivnog stručnog mišljenja ekspertnog povjerenstva.
- (2) Rješenje iz stavka 1 ovog članka je konačan upravni akt.
- (3) Nakon donošenja rješenja iz stavka 1 ovog članka Odjel za obrazovanje o tome, u roku od osam dana obavješćuje osnivača.

Članak 22 **(Posebno ekspertno povjerenstvo)**

- (1) U slučaju da je Odjel za obrazovanje donio rješenje o neispunjavanju uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih, osnivač može tražiti da se osnuje posebno ekspertno povjerenstvo koje ponovno razmatra zahtjev i razloge odbijanja.
- (2) Stručno mišljenje posebnog ekspertnog povjerenstva dostavlja se Odjelu za obrazovanje na razmatranje.
- (3) Povjerenstvo iz stavka 1 ovog članka imenuje voditelj Odjela za obrazovanje iz reda istaknutih znanstvenih radnika, andragoških i drugih stručnjaka, predstavnika Odjela za obrazovanje, koji nisu bili članovi ekspertnog povjerenstva iz članka 20 ovog zakona, s tim da se jedna trećina članova imenuje na prijedlog osnivača organizatora obrazovanja odraslih u osnutku.
- (4) Akt o imenovanju posebnog ekspertnog povjerenstva iz stavka 1 ovog članka obvezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok od najdulje 60 dana za izvršenje povjerenih poslova i zadataka te visinu naknade za rad članovima povjerenstva.
- (5) Ako je ocjena posebnog ekspertnog povjerenstva pozitivna, Odjel za obrazovanje donosi rješenje o ispunjavanju uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih.
- (6) Rješenje iz stavka 4 ovog članka je konačan upravni akt.
- (7) Nakon donošenja rješenja iz stavka 5 ovog članka Odjel za obrazovanje o tome, u roku od osam dana, obavješćuje osnivača.
- (8) Ako je ocjena posebnog ekspertnog povjerenstva negativna, voditelj Odjela za obrazovanje donosi rješenje o neispunjavanju uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih.
- (9) Isti osnivač ili suosnivač može podnijeti ponovno zahtjev iz članka 18 stavka 2 ovog zakona nakon isteka roka od najmanje tri godine od donošenja rješenja iz stavka 8 ovog članka.

Članak 23 **(Registar organizatora obrazovanja odraslih)**

- (1) Organizatori obrazovanja odraslih, koji su ispunili uvjete za osnutak propisane ovim zakonom, upisuju se u registar organizatora obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: registar).
- (2) Registar vodi Odjel za obrazovanje.
- (3) Provjeru uvjeta za upis u registar vrši povjerenstvo koje formira voditelj Odjela za obrazovanje.
- (4) Povjerenstvo iz stavka 3 ovog članka dostavlja izvješće voditelju Odjela.
- (5) Ukoliko je izvješće pozitivno, voditelj Odjela za obrazovanje donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta za upis u registar na temelju kojeg organizator obrazovanja odraslih stječe status licenciranog, odnosno javno priznatog organizatora obrazovanja odraslih.
- (6) Nakon upisa u registar organizator obrazovanja odraslih upisuje se i u sudski registar i danom upisa stječe status pravne osobe.
- (7) Postupak utvrđivanja uvjeta za upis u registar, sadržaj i način vođenja registra utvrđuju se podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela.

Članak 24 **(Licencirani organizator obrazovanja odraslih)**

- (1) Organizator obrazovanja odraslih koji je ispunio uvjete predviđene ovim zakonom, nakon upisa u registar organizatora obrazovanja odraslih ima status licenciranog organizatora obrazovanja odraslih.
- (2) Osnovna i srednja škola su licencirani organizatori obrazovanja odraslih, ako ispunjavaju propisane uvjete za tu aktivnost.

Članak 25 **(Javne isprave i pečat)**

- (1) Organizator obrazovanja odraslih obavezan je voditi dokumentaciju i evidenciju o obrazovanju odraslih i izdavati odgovarajuće javne isprave o završenom obrazovanju.
- (2) Organizatori obrazovanja odraslih vode posebnu andragošku dokumentaciju i evidenciju koja, između ostalog, obvezno uključuje:
 - a) matične knjige;
 - b) dnevnike rada;
 - c) programe obrazovanja,
 - d) dokumente o upisu u program;
 - e) ugovor o obrazovanju;
 - f) evidencije o andragoškim radnicima;
 - g) evidenciju o polaznicima;
 - h) provjerama ishoda učenja te
 - i) izdanim javnim ispravama.
- (3) Organizator obrazovanja odraslih ima pečat.
- (4) Odjel za obrazovanje je obavezan voditi evidencije o organizatorima obrazovanja odraslih, donesenim odnosno odobrenim programima obrazovanja te andragoškim radnicima.
- (5) Udruga poslodavaca i Gospodarska komora Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Gospodarska komora) vode evidenciju poslodavaca kod kojih se može obavljati praktični rad, te druge evidencije iz djelokruga njihovih aktivnosti u području obrazovanja odraslih.
- (6) Pravilnik o sadržaju, oblicima te načinu vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije i izdavanju javnih isprava donosi voditelj Odjela.

Članak 26 (Baze podataka)

- (1) Propisane evidencije o obrazovanju odraslih objedinjuju se u odgovarajuće baze podataka na razini organizatora obrazovanja odraslih, kao i na razini Odjela za obrazovanje i drugih relevantnih tijela i institucija, na različitim razinama vlasti.
- (2) Navedene baze podataka služe isključivo u svrhu praćenja, analize i unapređenja stanja obrazovanja odraslih, te planiranja njegovog razvoja uz obvezu poštovanja procedura koje su utvrđene Zakonom o zaštiti osobnih podataka.

Članak 27 (Kontrola i prestanak rada)

- (1) Odjel za obrazovanje vrši kontrolu rada organizatora obrazovanja odraslih svake dvije godine, a po potrebi i češće.
- (2) Kontrola rada organizatora obrazovanja odraslih obuhvaća kontrolu u oblastima:
 - a) planova i programa rada organizatora obrazovanja odraslih;
 - b) upravljanja i rukovođenja;
 - c) programa obrazovanja;
 - d) nastavnog procesa;
 - e) obrazovnih postignuća polaznika;
 - f) ljudskih i drugih resursa.
- (3) Ako se prilikom kontrole ustanovi da organizator obrazovanja odraslih ne obavlja djelatnost na način propisan Zakonom ili ne ispunjava uvjete propisane Zakonom, voditelj Odjela za obrazovanje određuje rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti dulji od šest mjeseci.
- (4) Dok traje rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti iz stavka 3 ovog članka i dok ne dobije rješenje kojim se potvrđuje da su utvrđene nepravilnosti otklonjene, organizator obrazovanja odraslih ne može vršiti prijam i upis polaznika niti obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem utvrđenih nedostataka.
- (5) Ako organizator obrazovanja odraslih u roku iz stavka 3 ovog članka ne otkloni nepravilnosti, voditelj Odjela za obrazovanje donosi rješenje o zabrani rada i nalaže brisanje organizatora obrazovanja odraslih iz registra.
- (6) Protiv rješenja iz stavka 5 ovog članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod Osnovnog suda u Brčko distriktu BiH u roku od 30 dana od dana prijama rješenja.

Članak 28 (Brisanje iz registra)

Ukidanje i brisanje organizatora obrazovanja odraslih iz registra objavljuje se u Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE III. PLAN I PROGRAM OBRAZOVANJA ODRASLIH

Članak 29 (Planovi i programi obrazovanja odraslih)

Obrazovanje odraslih zasniva se na planovima i programima obrazovanja odraslih ili dijelovima odgovarajućih programa za redovite učenike kojima odrasli stječu ključne i stručne kompetencije i

kvalifikacije potrebne za osobni i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje, kao i društveno odgovorno ponašanje, odnosno dopunjuju znanja, vještine, sposobnosti i stajališta.

Članak 30 (Plan obrazovanja odraslih)

- (1) Planom obrazovanja odraslih Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: plan obrazovanja) utvrđuje se opći interes obrazovanja odraslih.
- (2) Srednjoročni trogodišnji plan obrazovanja, na prijedlog Odjela za obrazovanje, donosi Vlada.
- (3) Plan obrazovanja iz stavka 2 ovog članka, u slučaju zahtjeva tržišta rada, može se mijenjati za svaku godinu.
- (4) Pripremanje plana obrazovanja vrši Odjel za obrazovanje na temelju pribavljenih mišljenja i iskazanih potreba Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, Gospodarske komore, udruga poslodavaca i organizatora obrazovanja odraslih.
- (5) Plan obrazovanja utvrđuje:
 - a) prioritetne obrazovne oblasti obrazovanja odraslih;
 - b) okvirni obujam sredstava za obrazovanje odraslih;
 - c) programe rada i dinamiku njihovog ostvarivanja.

Članak 31 (Program obrazovanja odraslih)

- (1) Program obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: program obrazovanja) je dokument koji donosi Odjel za obrazovanje, na prijedlog organizatora obrazovanja odraslih i drugih zainteresiranih subjekata koji se bave obrazovanjem odraslih, ako je riječ o formalnom obrazovanju.
- (2) Program neformalnog obrazovanja donosi organizator obrazovanja odraslih, a njim se utvrđuju nastavni sadržaji koji se realiziraju u tom procesu.
- (3) Programom obrazovanja određuju se nastavne oblasti i forme nastavnog rada kao i metodičko-didaktičke upute za njihovu realizaciju.
- (4) Program obrazovanja je prilagođen odgovarajućem stupnju obrazovanja, kao i dobi polaznika, njihovom prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i sposobnostima.

Članak 32 (Svrha programa obrazovanja)

Obrazovanje odraslih obuhvaća programe obrazovanja kojima odrasli stječu ključne stručne kompetencije i kvalifikacije potrebne za osobni i profesionalni razvoj, radi zapošljavanja, odnosno dopunu znanja, vještine i sposobnosti:

- a) čitanja, pisanja i računanja;
- b) vladanja materinjim i stranim jezicima;
- c) vladanja informacijsko-komunikacijskom tehnologijom;
- d) za rad u struci;
- e) za poduzetništvo i menadžment;
- f) kreativnog izražavanja i sudjelovanja u kulturnim i umjetničkim događajima;
- g) za odgovorno obnašanje temeljnih građanskih prava i dužnosti i znanja o aktivnom građanstvu;
- h) za očuvanje i zaštitu okoliša, posebne socijalne vještine i sposobnosti;
- i) druga znanja, vještine i stajališta.

Članak 33 **(Sadržaj programa obrazovanja)**

- (1) Programom obrazovanja utvrđuju se:
 - a) naziv programa;
 - b) nastavni sadržaji;
 - c) način i oblik izvođenja programa;
 - d) trajanje programa i način provjere ishoda učenja;
 - e) završetak programa i mogućnosti daljnjeg napredovanja i usavršavanja radi vodoravne i okomite prohodnosti;
 - f) školska ili stručna sprema ili zanimanje ili opis znanja, vještina i sposobnosti koje se stječu završetkom programa;
 - g) uvjeti za upis;
 - h) kadrovski, didaktički i prostorni i drugi uvjeti za realizaciju programa;
 - i) kadrovski potencijali za realizaciju nastavnih sadržaja;
 - j) andragoške osnove s naglaskom na didaktičko-metodičke zahtjeve za realizaciju programa;
 - k) praćenje, vrednovanje i evaluacija programa i postignuća.
- (2) Program obrazovanja prilagođava se ciljnoj skupini.
- (3) Program prekvalifikacije odraslih podrazumijeva obvezu utvrđivanja dopunskih ispita.
- (4) Programom osposobljavanja odraslih utvrđuje se minimum prethodnog obrazovanja, znanja i vještina nužnih za uspješno pohađanje programa.
- (5) Programom usavršavanja odraslih utvrđuju se i dodatna znanja i vještine u određenoj oblasti u odnosu na trenutačnu kvalifikaciju polaznika.

Članak 34 **(Zahtjev za odobravanje realizacije novih programa obrazovanja)**

- (1) Zahtjev za odobravanje realizacije novih programa obrazovanja organizator obrazovanja odraslih podnosi Odjelu za obrazovanje.
- (2) Uz zahtjev se prilažu:
 - a) programi obrazovanja odraslih,
 - b) dokaz o kompetencijama stručnih osoba koje realiziraju programe obrazovanja odraslih,
 - c) dokaz o osiguranosti adekvatnog prostora, opreme i nastavnih sredstava,
 - d) dokaz o osiguranosti materijalnih sredstava za izvođenje programa obrazovanja odraslih i
 - e) dokaz o uplati naknade na ime troškova provedbe postupka provjere ispunjenosti uvjeta za izvođenje novih programa obrazovanja.
- (3) Rješenje o ispunjenosti uvjeta za realizaciju novih programa obrazovanja kojim se odobrava realizacija novih programa donosi voditelj Odjela.
- (4) Pravilnik kojim se preciznije uređuju proces i način provjere ispunjenosti uvjeta za rad i realizaciju novih programa obrazovanja donosi voditelj Odjela.
- (5) Vlada, na prijedlog Odjela za obrazovanje, donosi odluku o visini naknade iz stavka 2 točke e) ovog članka.

Članak 35 **(Programi formalnog obrazovanja odraslih)**

Programi formalnog obrazovanja odraslih obuhvaćaju:

- a) programe za stjecanje osnovnog obrazovanja;

- b) programe za stjecanje srednje stručne spreme;
- c) programe za stjecanje visoke stručne spreme;
- d) programe prekvalifikacije;
- e) programe dokvalifikacije;
- f) programe osposobljavanja.

Članak 36 (Realizacija programa formalnog obrazovanja odraslih)

- (1) Programi formalnog obrazovanja odraslih se realiziraju kroz:
 - a) redovitu;
 - b) konzultativno-instruktivnu;
 - c) dopisno-konzultativnu nastavu;
 - d) praktični rad i
 - e) druge načine.
- (2) Polaznici su obvezni nazočiti redovitoj nastavi.
- (3) Za polaznike formalnog obrazovanja odraslih koji nisu u mogućnosti svakodnevno nazočiti redovitoj nastavi, organizira se konzultativno-instruktivna nastava, koja u programima za stjecanje osnovnog i srednjeg obrazovanja, odnosno prekvalifikacije i dokvalifikacije može biti zastupljena s najviše 30 % (trideset posto) od ukupno predviđenog trajanja nastave.
- (4) Konzultativno-instruktivna nastava se provodi preko grupnih i individualnih konzultacija.
- (5) Dopisno-konzultativna nastava se organizira za polaznike obrazovanja koji su se, zbog fizičke i prostorne udaljenosti, opredijelili za samostalno učenje i može se provoditi ako za to postoje organizacijski i tehnički uvjeti, te osiguran odgovarajući nastavni materijal i mentorski rad s polaznikom.
- (6) Praktični rad se izvodi u punom fondu predviđenih sati za sve polaznike obrazovanja. Praktični rad se može izvoditi u objektu organizatora programa obrazovanja odraslih ili kod poslodavca ili drugog organizatora programa obrazovanja odraslih, pri čemu se međusobni odnosi organizatora obrazovanja odraslih, poslodavaca i polaznika reguliraju ugovorom.

Članak 37 (Programi neformalnog obrazovanja odraslih)

Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvaćaju program:

- a) stjecanja ili promicanja ključnih kompetencija;
- b) dokvalifikacije;
- c) osposobljavanja;
- d) usavršavanja;
- e) zaštite okoliša i ekologije;
- f) stranih jezika;
- g) poduke za rad na računalu;
- h) poduzetništva i menadžmenta;
- i) edukacije o zdravlju i podizanju kvalitete života;
- j) obrazovanja za treću životnu dob;
- k) obrazovanja s ciljem zadovoljenja specifičnih obrazovnih i kulturnih potreba posebnih društvenih skupina;
- l) rada u struci;

- m) iz poznavanja znanosti i tehnologije;
- n) kreativnog i umjetničkog izražavanja i
- o) za stjecanje drugih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za određene poslove sukladno zahtjevima tržišta rada.

Članak 38 **(Gospodarska komora i udruge poslodavaca)**

- (1) Gospodarska komora i udruge poslodavaca predlažu zanimanja za koja se pripremaju odgovarajući programi iz članka 31 ovoga zakona.
- (2) Gospodarska komora i udruge poslodavaca:
 - a) organiziraju savjetovanja i specijalizacije za zaposlene;
 - b) sudjeluju u koncipiranju programa učenja uz rad;
 - c) predlažu standarde praktičnih znanja;
 - d) predlažu programe usavršavanja i osposobljavanja;
 - e) vode registar poslodavaca kod kojih se obavlja praktični rad.
- (3) Verifikacija poslodavaca kod kojih se obavlja praktični rad, sadržaj i način vođenja registra poslodavaca utvrđuju se pravilnikom koji donosi voditelj Odjela na prijedlog Gospodarske komore.

Članak 39 **(Programi obrazovanja odraslih koji se realiziraju kroz praktični rad)**

- (1) Programi obrazovanja odraslih koji se realiziraju kroz praktični rad mogu se ostvariti kod organizatora obrazovanja odraslih, kod drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca.
- (2) Ako se praktični rad izvodi u objektima koji ne pripadaju organizatoru obrazovanja odraslih, međusobna prava i obveze organizatora obrazovanja odraslih i drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca uređuju se ugovorom, a međusobna prava polaznika obrazovanja i drugog organizatora obrazovanja ili poslodavca ugovorom o praktičnom radu.

Članak 40 **(Osposobljavanje odraslih kod poslodavaca)**

- (1) Poslodavac može, radi prilagodbe tržišnim zahtjevima i promjenama, novim tehnološkim i radnim procesima, organizirati različite oblike osposobljavanja odraslih i usavršavanja zaposlenih.
- (2) Osobe iz stavka 1 ovog članka mogu sukladno ovom zakonu certificirati stečeno znanje, vještine i sposobnosti u ustanovi odnosno školi koju odredi Odjel za obrazovanje koja o tome izdaje javnu ispravu.

Članak 41 **(Validacija)**

- (1) Validacija je postupak u kojem se od nadležne institucije odnosno tijela provjeravaju i potvrđuju ishodi prethodnog učenja, znanja, vještine i sposobnosti, prema unaprijed utvrđenim kriterijima i standardima provjere.
- (2) Ishodi iz stavka 1 ovog članka koje je odrasli stekao kroz prethodno učenje, formalno, neformalno obrazovanje, učenje kroz životno i radno iskustvo (informalno učenje i samousmjerenno učenje) mogu se provjeriti i potvrditi kroz postupak validacije prethodnog učenja.
- (3) Odrasli mogu dokazati znanja, vještine i sposobnosti, neovisno o načinu na koji su stečeni, polaganjem ispita.

- (4) Ispite iz stavka 3 ovoga članka organizira i provodi organizator obrazovanja odraslih koji izvodi program za stjecanje istih znanja, vještina i sposobnosti i koji dobije ovlast Odjela za obrazovanje za provedbu ispita.
- (5) Za organiziranje ispita iz stavka 4 ovog članka organizator obrazovanja odraslih formira povjerenstvo stručnjaka čije su stručne kompetencije propisane programom poduke.
- (6) Povjerenstvo iz stavka 5 ovog članka ima tri člana.
- (7) Način organiziranja, nadzor i provedba ispita iz stavka 3 ovog članka, kao i članka 40 stavka 2 ovog zakona, te forma i sadržaj javnih isprava koje se mogu steći kroz programe obrazovanja odraslih utvrđuju se podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela za obrazovanje.

Članak 42 (Godišnji program rada)

- (1) Na temelju programa obrazovanja odraslih, organizator obrazovanja odraslih koji vrši formalno obrazovanje odraslih, donosi godišnji program rada za svaku školsku godinu, najkasnije do 30. rujna tekuće godine.
- (2) Pravni subjekti koji vrše neformalno obrazovanje odraslih, donose godišnji program rada za svaku kalendarsku godinu, najkasnije do 31. siječnja tekuće godine.

Članak 43 (Publikacija programa obrazovanja)

- (1) Registrirani programi obrazovanja odraslih se objavljuju u publikacijama, u printanom ili elektroničkom obliku.
- (2) Publikacije iz stavka 1 ovog članka moraju biti dostupne zainteresiranim polaznicima obrazovanja odraslih i široj javnosti.
- (3) Organizatori obrazovanja odraslih obvezni su na svojoj službenoj internetskoj stranici objaviti podatke o registriranim programima koje realiziraju s ciljem informiranja javnosti.

Članak 44 (Stručne osobe za realizaciju programa obrazovanja odraslih)

- (1) Andragoški radnici su osobe koje izvode programe obrazovanja odraslih ili osiguravaju stručnu potporu i pomoć u njihovoj realizaciji, a to su:
 - a) izvođači programa obrazovanja odraslih i to: učitelji, nastavnici, profesori, predavači, voditelji, treneri i instruktori praktične nastave;
 - b) stručni suradnici i suradnici.
- (2) U slučaju nedostatka kvalificiranog andragoškog kadra ili iz drugih opravdanih razloga, u procesu obrazovanja odraslih mogu biti angažirane i osobe koje su, uz posjedovanje ključnih stručnih kvalifikacija za izvođenje ili za potporu realizaciji obrazovnih programa, prethodno i dodatno osposobljene za rad s odraslima.
- (3) Andragoški radnici imaju pravo i obvezu stalnog stručnog usavršavanja.
- (4) Organizator obrazovanja odraslih obvezan je jednom godišnje organizirati andragoško stručno usavršavanje za svoje zaposlenike.
- (5) Uvjeti u pogledu kvalifikacija i kompetencija andragoškog kadra definiraju se odgovarajućim programom obrazovanja koji donosi voditelj Odjela.

Članak 45

(Kompetencije i kvalifikacije)

- (1) Ključne kompetencije, u smislu ovog zakona, jesu sposobnost uporabe stečenih znanja, vještina i stajališta nužnih za osobni, socijalni i profesionalni razvoj i daljnje učenje.
- (2) Stručne kompetencije, u smislu ovog zakona, jesu sposobnost korištenja stečenih znanja, vještina i stajališta nužnih za obavljanje radnih aktivnosti.
- (3) Kompetencije i kvalifikacije mogu se steći formalnim i neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem.

Članak 46 (Standard kvalifikacije)

- (1) Standard kvalifikacije, u smislu ovog zakona, obuhvaća standard ključnih i standard stručnih kompetencija i uvjete za njihovo dostizanje.
- (2) Standard ključnih kompetencija, u smislu ovog zakona, obuhvaća opće standarde postignuća i posebne standarde postignuća u osnovnom i u općem srednjem i umjetničkom obrazovanju odraslih.
- (3) Standard stručnih kompetencija, u smislu ovog zakona, obuhvaća posebne standarde postignuća odnosno ishode učenja, utvrđene za stručno obrazovanje i podučavanje.
- (4) Uvjeti iz stavka 1 ovog članka odnose se na odrasle koji se uključuju u obrazovnu aktivnost, prostor, opremu i kadrove organizacije kod koje se stječu, odnosno priznaju kompetencije i kvalifikacije i postupke za priznavanje prethodnog učenja.

Članak 47 (Način stjecanja kvalifikacije)

- (1) Odrasla osoba može steći kvalifikaciju ili dio kvalifikacije, ključne ili stručne kompetencije, sukladno utvrđenom standardu kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih.
- (2) Odrasla osoba može steći kvalifikaciju ili dio kvalifikacije, ključne ili stručne kompetencije, sukladno utvrđenom standardu i u postupku za priznavanje prethodnog učenja kod licenciranog organizatora obrazovanja odraslih.

POGLAVLJE IV. ORGANIZACIJA RADA NA OBRAZOVANJU ODRASLIH

Članak 48 (Rokovi formalnog i neformalnog obrazovanja odraslih)

- (1) Organizator formalnog obrazovanja odraslih svoje aktivnosti provodi u rokovima sukladno važećim zakonima koji uređuju oblast iz koje se vrši obrazovanje.
- (2) Realizacija programa za stjecanje osnovnog obrazovanja za odrasle traje za prvi (I.), drugi (II.), treći (III.), četvrti (IV.) i peti (V.) razred po tri mjeseca, za šesti (VI.), sedmi (VII.), osmi (VIII.) i deveti (IX.) razred po šest mjeseci.
- (3) Neformalno obrazovanje odraslih se provodi, prema iskazanoj potrebi, tijekom cijele godine sukladno programu obrazovanja i ovom zakonu.
- (4) Način organiziranja, provedbe, duljina trajanja, potrebni fond sati za stjecanje srednje stručne spreme, programa prekvalifikacije, programa osposobljavanja i programa brze poduke za potrebe poslodavca utvrđuju se pravilnikom koji donosi voditelj Odjela za obrazovanje.

Članak 49

(Aktivnosti na realizaciji plana i programa obrazovanja odraslih)

Realizacija plana i programa obrazovanja od organizatora obrazovanja odraslih odvija se kroz sljedeće aktivnosti:

- a) objavljivanje javnog natječaja za realizaciju odgovarajućih programa obrazovanja odraslih;
- b) upis polaznika;
- c) realizaciju plana i programa obrazovanja;
- d) praćenje izvođenja programa obrazovanja i poduzimanje mjera koje su potrebne za unapređivanje te djelatnosti;
- e) planiranje sredstava za financiranje programa obrazovanja;
- f) organiziranje ispita i provjera znanja i
- g) izdavanje javnih isprava.

Članak 50

(Sadržaj i postupak provedbe javnog natječaja)

- (1) Upis polaznika za obrazovanje odraslih vrši se javnim natječajem, koji objavljuje organizator obrazovanja odraslih.
- (2) Pored općih i posebnih uvjeta utvrđenih programom obrazovanja, natječaj sadrži i:
 - a) broj kandidata koji se mogu upisati;
 - b) kriterije i mjerila za utvrđivanje redoslijeda prijama kandidata;
 - c) rok za predaju prijava;
 - d) rok za objavu rezultata;
 - e) pouku o pravnom lijeku;
 - f) broj i naziv akta o odobravanju izvođenja programa obrazovanja;
 - g) način realizacije programa obrazovanja i forme nastave;
 - h) trajanje programa obrazovanja i uvjete za njegovo završavanje;
 - i) naziv i pravnu prirodu javne isprave koja se izdaje po završetku programa obrazovanja;
 - j) visinu školarine po pojedinom polazniku obrazovanja, odnosno po ispitu, ukoliko obrazovanje nije financirano ili sufinancirano iz javnih prihoda;
 - k) popis potrebne dokumentacije za upis.
- (3) Ako se na natječaj prijavi više kandidata u odnosu na broj naznačen u javnom natječaju, organizator programa obrazovanja je dužan, prilikom izbora kandidata, uzimati u obzir stupanj ispunjenosti uvjeta u pogledu prethodnog obrazovanja, iskustva diskriminacije uz obvezu davanja prednosti kandidatima koji pripadaju braniteljskoj populaciji sukladno članku 4 Zakona o dopunskim pravima obitelji poginulih branitelja i ratnih vojnih invalida.
- (4) Uvjete upisa u neformalne programe obrazovanja odraslih određuje organizator obrazovanja odraslih, a upis se vrši oglašavanjem, ili na temelju neposrednog dogovora, odnosno sporazuma između organizatora obrazovanja odraslih i zainteresiranih poslodavaca ili pojedinaca.

Članak 51

(Ugovor o obrazovanju)

- (1) Troškovi za stjecanje osnovnog obrazovanja za odrasle koji imaju stalno mjesto prebivališta u Brčko distriktu BiH osiguravaju se iz sredstava proračuna Brčko distrikta BiH, Zavoda za zapošljavanje, poslodavaca, pojedinaca i drugih izvora.
- (2) U ugovoru su obvezno sadržane odredbe o:
 - a) nazivu, vremenu trajanja i načinu završetka programa, kao i vrsti isprave koja se polazniku izdaje po uspješno završenom programu;
 - b) oblicima realizacije obrazovnog procesa i mjestu njegovog realiziranja;

- c) visini školarine i opisu troškova obrazovanja koji su uključeni u školarinu;
 - d) pravima i obvezama polaznika za vrijeme obrazovanja, kao i načinu prestanka statusa polaznika;
 - e) pravima i obvezama organizatora obrazovanja odraslih u pogledu realizacije obrazovnog procesa, kao i u slučaju prestanka rada;
 - f) uvjetima raskida ugovora.
- (3) Status polaznika prestaje završetkom programa, ispisivanjem iz programa ili iz drugih razloga predviđenih ugovorom o obrazovanju ili drugim aktima.

Članak 52 **(Polaznik obrazovanja)**

Odrasli koji se upisuju u program obrazovanja za odrasle stječu status polaznika obrazovanja, a status kandidata uključivanjem u postupak priznavanja prethodnog učenja.

Članak 53 **(Ocjenjivanje polaznika)**

- (1) Ocjenjivanje polaznika obrazovanja odraslih za stjecanje osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja vrši se sukladno propisima koji reguliraju te oblasti obrazovanja.
- (2) Polazniku koji uspješno završi program obrazovanja izdaje se javna isprava sukladno ovom zakonu.

Članak 54 **(Certificiranje)**

- (1) Certificiranjem, odnosno izdavanjem odgovarajućih isprava o obrazovanju se potvrđuje da su ishodi učenja, znanje, vještine i sposobnosti koje je pojedinac stekao kroz formalne, neformalne ili informalne vidove obrazovanja i učenja provjereni i potvrđeni od nadležne institucije, odnosno tijela, sukladno utvrđenim kriterijima i standardima.
- (2) Nakon završetka formalnih programa obrazovanja odraslih: osnovnog i srednjeg obrazovanja ili njihovih pojedinih dijelova, te dokvalifikacije i prekvalifikacije, osposobljavanja i usavršavanja, polaznicima se izdaju javne isprave, svjedodžbe i diplome koje imaju istu važnost kao i isprave stečene tijekom redovitog obrazovanja, ili javno važeća uvjerenja o završenim programima osposobljavanja i usavršavanja.
- (3) Polaznicima programa neformalnog obrazovanja, nakon završetka programa provjere znanja, vještina i sposobnosti, organizator obrazovanja odraslih o tome izdaje uvjerenje, potvrdu, certifikat ili drugu ispravu, koja nema status javne isprave.
- (4) Ukoliko nakon završetka neformalnog programa nije bilo provjere znanja, vještina i sposobnosti, polaznicima se mogu izdati potvrde ili druge isprave koje nemaju status javnih isprava, ali iz kojih je evidentno da su bili sudionici određenog programa neformalnog obrazovanja, kao i koja znanja, vještine i sposobnosti su mogli steći predviđenim programom.
- (5) Nazivi, forma i sadržaji javnih isprava koje se stječu u sustavu obrazovanja odraslih uređuju se podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela za obrazovanje.

Članak 55 **(Nadzor nad provedbom ispita)**

Stručni nadzor i nadzor nad zakonitošću organiziranja obrazovanja odraslih i provedbe ispita vrše Odjel za obrazovanje i inspektor za obrazovanje.

POGLAVLJE V. FINANCIRANJE, NADZOR I PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 56

(Značaj i sredstva za financiranje obrazovanja odraslih)

- (1) Obrazovanje odraslih je zajednička odgovornost Brčko distrikta BiH, zaposlenika, udruga poslodavaca, Gospodarske komore, znanstveno-istraživačkih i obrazovnih institucija i pojedinaca (u daljnjem tekstu: akteri).
- (2) Financiranje obrazovanja odraslih vrši se iz: javnih prihoda; sredstava poslodavaca; sredstava polaznika; sredstava fondova Europske unije; donacija i drugih izvora sukladno planu obrazovanja iz članka 30 ovog zakona.
- (3) U okviru uspostavljenog međusektorskog partnerstva i socijalnog dijaloga, svi akteri dijele zajedničku odgovornost za financiranje obrazovanja odraslih i u tom smislu, u okviru svojih nadležnosti, predlažu i poduzimaju konkretne akcije i mjere na planu unapređenja postojećih zakonodavstava i razvijanja adekvatnih strategija i modela za dugoročno i održivo financiranje obrazovanja odraslih.
- (4) Akcije i mjere iz stavka 3 ovog članka su osobito usmjerene na:
 - a) jačanje odgovornosti Vladinog sektora za financiranje obrazovanja odraslih;
 - b) kreiranje stimulativnih poreznih politika i uvođenje drugih poticajnih mjera za poslodavce i druge subjekte koji ulažu u obrazovanje odraslih;
 - c) uspostavu namjenskih fondova u području obrazovanja odraslih;
 - d) osiguranje adekvatne infrastrukturne potpore obrazovanju odraslih;
 - e) osiguranje veće financijske slobode za javne obrazovne ustanove koje su organizatori obrazovanja odraslih, s ciljem jačanja njihove tržišne konkurentnosti;
 - f) uspostavu adekvatne politike sufinanciranja organizatora neformalnog obrazovanja i
 - g) osiguranje različitih oblika i mehanizama financijske potpore pojedincima koji se uključuju u proces obrazovanja odraslih.

Članak 57

(Nositelji troškova programa obrazovanja)

- (1) Troškovi za stjecanje osnovnog obrazovanja za odrasle koji imaju stalno mjesto prebivališta u Brčko distriktu BiH osiguravaju se iz sredstava proračuna Brčko distrikta BiH, Zavoda za zapošljavanje, poslodavaca, pojedinaca i drugih izvora.
- (2) Za osobe koje se nalaze na evidenciji nezaposlenih osoba Zavoda za zapošljavanje, a koje imaju najviše završen četvrti (IV.) stupanj obrazovanja i koje su na prijedlog Zavoda za zapošljavanje upućene na poduku javno priznatih programa obrazovanja odraslih, poduku osoba s invaliditetom i verifikaciju informalno stečenih znanja i vještina, nositelj troškova obrazovanja je Zavod za zapošljavanje.
- (3) Za stjecanje ostalih vidova obrazovanja i osposobljavanja odraslih troškove obrazovanja snose polaznici programa obrazovanja, poslodavci, Zavod, odnosno službe za zapošljavanje ili druge zainteresirane pravne i fizičke osobe.
- (4) Osobe mlađe od 18 godina ne mogu biti nositelji troškova programa obrazovanja izuzev u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Članak 58
(Sredstva koja se osiguravaju proračunom Brčko distrikta BiH)

- (1) U proračunu Brčko distrikta BiH obvezno se osiguravaju sredstva za:
 - a) troškove realizacije programa osnovnog obrazovanja odraslih;
 - b) troškove praćenja, promicanja i razvitka obrazovanja odraslih.
- (2) U Proračunu Brčko distrikta BiH se mogu osigurati sredstva za troškove izvođenja programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih koji imaju završenu samo osnovnu školu, te druge programe obrazovanja sukladno planu obrazovanja iz članka 30 ovoga zakona.

Članak 59
(Akt o utvrđivanju cijene troškova programa obrazovanja)

- (1) Cijene troškova obrazovanja odraslih i provjere znanja utvrđuju se posebnim aktom koji donosi organizator programa obrazovanja.
- (2) Suglasnost na akt iz stavka 1 ovog članka za pravne subjekte koji provode formalno obrazovanje odraslih daje Odjel za obrazovanje.

Članak 60
(Nadzor)

- (1) Nadzor nad radom organizatora obrazovanja odraslih i inspekcijski nadzor sukladno propisima koji se odnose na obrazovanje vrše:
 - a) inspektor za obrazovanje;
 - b) upravni inspektor;
 - c) Odjel za obrazovanje.
- (2) Stručno-pedagoški nadzor, s ciljem organiziranog praćenja obrazovanja odraslih, vrši Odjel za obrazovanje, i Pedagoška institucija (u daljnjem tekstu: Pedagoška institucija).
- (3) Stručno-pedagoški nadzor vrši se najmanje jednom tijekom četiri godine i ima pedagoško-instruktivni karakter.
- (4) Vršenje stručno-pedagoškog nadzora nad radom organizatora obrazovanja bliže se uređuje podzakonskim aktom koji donosi voditelj Odjela za obrazovanje, na prijedlog Pedagoške institucije.

Članak 61
(Novčana kazna od 2 000 do 10 000 KM)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2 000 do 10 000 KM kaznit će se za prekršaj organizator obrazovanja odraslih koji:
 - a) počne obavljati djelatnost obrazovanja odraslih prije donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih (članak 21 ovog zakona);
 - b) ne obavlja djelatnost sukladno programu obrazovanja (članak 31 ovog zakona);
 - c) počne realizirati nove programe obrazovanja prije donošenja rješenja o ispunjenosti uvjeta za realizaciju novih programa obrazovanja (članak 34 ovog zakona);
 - d) sredstva javnih prihoda namijenjena za financiranje odnosno sufinanciranje obrazovanja odraslih koristi u druge svrhe (članak 56 stavak 2 ovog zakona).
- (2) Za prekršaje iz stavka 1 ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u organizatoru obrazovanja odraslih novčanom kaznom od 1 000 do 3 000 KM.
- (3) Za prekršaje iz stavka 1 ovog članka instituciji se može izreći i zaštitna mjera zabrane izvođenja programa obrazovanja u trajanju od jedne do tri godine.

Članak 62
(Novčana kazna od 1 000 do 5 000 KM)

(1) Novčanom kaznom od 1 000 do 5 000 KM kaznit će se za prekršaj organizator obrazovanja odraslih ako:

- a) suprotno članku 25 ovoga zakona propusti voditi dokumentaciju i evidenciju o završenom obrazovanju odraslih po javno važećim programima;
- b) ne vodi baze podataka iz članka 26 ovoga zakona;
- c) ne obavlja djelatnost sukladno programu obrazovanja iz članaka 31, 35, 39, 40 i 41 ovoga zakona;
- d) ne zaključi ugovor s polaznikom sukladno članku 51 stavku 1 ovoga zakona ili propusti da to uradi pravovremeno i uredno;
- e) postupi suprotno članku 51 stavku 2 ovoga zakona;
- f) izvrši naplatu troškova za stjecanje osnovnog obrazovanja od polaznika obrazovanja suprotno članku 57 stavku 1 ovoga zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1 ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u organizatoru obrazovanja odraslih novčanom kaznom od 1 000 do 3 000 KM.

(3) Za prekršaje iz stavka 1 ovog članka instituciji se može izreći i zaštitna mjera zabrane izvođenja programa obrazovanja u trajanju od jedne do tri godine.

DIO TREĆI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 63
(Usklađivanje akata)

Pravni subjekti za obrazovanje odraslih koji su registrirani na području Brčko distrikta BiH dužni su u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona upisati se u registar koji vodi Odjel za obrazovanje i uskladiti svoje opće akte s ovim zakonom.

Članak 64
(Obveze Vlade)

Vlada je dužna, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona, donijeti:

- a) Standarde i normative za realizaciju programa obrazovanja odraslih (članak 15 stavak 2 ovoga zakona);
- b) Odluku o visini naknade na ime troškova provedbe postupka provjere ispunjenosti uvjeta za rad organizatora obrazovanja odraslih (članak 18 stavak 8 ovoga zakona);
- c) Srednjoročni trogodišnji plan obrazovanja odraslih u Brčko distriktu BiH (članak 30 stavak 2 ovoga zakona);
- d) Odluku o visini naknade na ime troškova provedbe postupka provjere ispunjenosti uvjeta za izvođenje novih programa obrazovanja (članak 34 stavak 5 ovoga zakona).

Članak 65
(Rok za uspostavljanje registra)

Odjel za obrazovanje je dužan, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, uspostaviti i ažurno voditi registar iz članka 23 ovoga zakona.

Članak 66
(Rok donošenja podzakonskih akata)

Voditelj Odjela je dužan, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti sljedeće pravilnike:

- a) Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za osnutak organizatora obrazovanja odraslih (članak 18 stavak 9 ovoga zakona);
- b) Pravilnik o postupku utvrđivanja uvjeta za upis u registar, sadržaj i način vođenja registra (članak 23 stavak 7 ovoga zakona);
- c) Pravilnik o sadržaju, oblicima te načinu vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije i izdavanju javnih isprava (članak 25 stavak 6 ovoga zakona);
- d) Pravilnik o procesu i načinu provjere ispunjenosti uvjeta za rad i realizaciju novih programa obrazovanja (članak 34 stavak 4 ovoga zakona);
- e) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra poslodavaca kod koji se obavlja praktični rad (članak 38 stavak 3 ovoga zakona);
- f) Pravilnik o načinu organiziranja, nadzoru i provedbi ispita kao i formi i sadržaju javnih isprava koje se mogu steći kroz program obrazovanja odraslih (članak 41 stavak 7 ovoga zakona);
- g) Pravilnik o načinu organiziranja, provedbe, duljini trajanja, potrebnom fondu sati za stjecanje srednje stručne spreme, programa prekvalifikacije, programa osposobljavanja i programa brze poduke za potrebe poslodavca (članak 48 stavak 4 ovoga zakona);
- h) Pravilnik o nazivu, formi i sadržaju javnih isprava koje se stječu u sustavu obrazovanja odraslih (članak 54 stavak 6 ovoga zakona);
- i) Pravilnik o vršenju stručno-pedagoškog nadzora nad radom organizatora obrazovanja (članak 60 stavak 4 ovoga zakona).

Članak 67
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj: 01-02-462/18
Brčko, 30. 10. 2018. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH

Esed Kadrić